

haar be-
brengen,
leerd, dat
e in over-
uop ern-
id te hou-
tsdragers,
en eigen-
ngen, ge-
orden na-
p nadruk,
bewaren
me hand-
onze va-
van es-
amenleven
ium zijn,
en gestre-
verwach-
teekening
ch zullen
zijn, dat
houwd en
(Schrij-
de Acta.)
erde iede-
ten arbeid
rbesluiten
dige!
van groo-
open. De
iet anders,
ling.
t, dat een
gelijk ook
on-theo-
woord
werd op-

ynode van
Prof. Ba-
entrent de
t eens als
vaststellen.
overmoe-
recht wist
eisch, t
aderen
ouden.
en dat
waar-

edde staat
gesproken
mee, dat
orden een
rd waren.
ten vorm.
— nog wel
een elsch

zich niet
was het

1942 alle
ge kerke-
g te doen,
voorstellen
iets mocht
aan stand-

t de Heere
Ze moes-
een een
woord
ven. Wij

woord de
inen welke
als Gods
de Synode
toegelaten.
het Heilig

blijkt wel
uit allerlei
iken over-

h „aan de
scheurma-
tweedracht
rde de sy-
openbare
kerkelijke
ngen zelfs
en het be-
verstoren
orde”, het
der kerk
g”. Ja, het
et houden”
„afgelegde

oor de Sy-
stus 1944.

Daarin verklaarde zij, dat zij genoodzaakt was „haar diepe droefheid uit te spreken” over de „oppositie” in de kerken, „welke zij als revolutionair moet kenmerken en veroordeelen” en dat zij „geen woord teveel” had gezegd, toen zij in vroegere besluiten sprak van „in wezen scheurmakend” en van „kerkontbindend werk”, maar dat zij daarmee „het kwaad” „juist en scherp” had „gekwalficeerd”.

Met deze en andere woorden zijn vele, vele ambtsdragers geschorst en afgezet.

Steeds onder aanroeping van den heiligen God. Wie Prof. Berkouwer heeft hooren bidden op de synodevergaderingen, waar over deze dingen gesproken werd, vergeet dat nimmer! Er werd gesproken, gehandeld, tucht geoefend in den Naam des Heeren.

Zoo werden deze vonnissen veel en veel ernstiger, dan de wandaan waardoor het Hervormde Kerkgenootschap mannen als Hendrik de Cock en Dr. Kuyper verwijderde. Ten opzichte van hen sprak men alleen over reglementen en dergelijke. Ze werden wegens overtreding daarvan uit een „genootschap” geworpen.

Maar de Gereformeerde synodes en classes handelden anders. Daarin werd Gods Naam aangeroepen. En het werd den overtreders toegevoegd: Gij hebt tegen den HEERE gezondigd, 's HEEREN toorn is tegen u ontstoken! Bekeert u van uwe boze wegen!

Dit was de absolutistische daad, welke op het absolutistische woord volgde.

TOT ONWETTIGE AMBTSDRAGERS VERKLAARD.

En nog is het einde niet.

De gemeenschap met allen, die het menschenwoord verwierpen, werd door de synode radicaal opgezegd.

Een kerk, welke, en bloe, de leeruitspraak verwierp werd zonder meer uit het kerkverband gestooten.

En van alle geschorste ambtsdragers werd door de synode verklaard, dat zij geen wettige ambtsdragers meer waren.

Ik wil deze belangrijke uitspraak hier letterlijk overnemen. Zij is de huijveringwekkende bekroning van het verschrikkelijke werk van de synodes van 1942—1944.

In een brief, welken de synode d.d. 24 Augustus 1944 aan alle kerken zond, riep zij alle kerken bewogen, in den Naam des HEEREN, toe, „de door of namens deze Synode geschorste of ontzette ambtsdragers” niet te zullen „ERKENNEN EN WEDEROM ONTVANGEN ALS WETTIGE AMBTSDRAGERS IN GODS KERK”.

Inderdaad, dit is een dieptepunt.

Met één streek werden alle geschorste ambtsdragers gekwalificeerd als niet wettige ambtsdragers en dan — zoo algemeen mogelijk! — in Gods kerk!

We moesten en moeten dit synodale vonnis in alle verschrikkelijkheid aanvaarden!

In een officieel stuk, waarin vele, vele malen de Naam des Heeren wordt aangeroepen, werd de positie der geschorste ambtsdragers scherp en duidelijk geteekend. Het was een afsluitend en vernietigend oordeel!

ONWETTIGE AMBTSDRAGERS IN GODS KERK!

De brief waarin dit verreikende, definitieve oordeel over alle geschorsten werd uitgesproken vindt men, merkwaardig genoeg, niet in de Acta. Maar ze werd toch rondgezonden! En wie wil, kan hem lezen in het synodeverslag van Scheps, pag. 246 v.v.

HET EINDELOOZE, ONKERKELIJKE GESCHARREL.

Nadat al deze dingen met strakken ernst, onder aanroeping van den Naam des Heeren geschied waren, is een wonderlijke periode aangebroken in de geschiedenis der gebonden Gereformeerde Kerken.

In eigen kring ontstond — gelukkig! — een algemeen en taal verzet tegen de onbegrijpelijke wandaan welke waren geschied. Het werd luide uitgesproken, dat er een ban, dat is immers een vloek, in het leger was. Is erger voor een kerk denkbaar? Velen wendden zich opnieuw tot kerkeraden en synoden met bezwaarschriften. En daarom moest steeds weer over de besluiten van 1942—45 gesproken worden.

Wat de synodes toen deden is bekend.

Voor ieder, die eenig besef heeft van wat Jezus Christus bedoelt met zijn: uw ja zij ja en uw neen, neen, was het onbegrijpelijk en weerzinwekkend.

Indien men waarlijk gemeend had wat men vroeger zei, zou men ten opzichte van de leeruitspraken gezegd hebben, wat men ter Dordtsche synode van de vijf artikelen tegen de remonstranten uitsprak, namelijk: „deselve den nacomelingen onverschilt te willen naar laten, ende tot de comste onzes Heeren Jesu Christi, onverschilt te willen bewaren”.

En ten opzichte van de geschorsten en de geconsueerde zou met den ernst welke de kerk betaamt blijvend hebben opgeroepen tot bekeering. Had men dat niet ter synode gedaan? Waren de kerken daartoe niet opgeroepen? Verjaren zonden soms bij God? Had men de ambtsdragers, die dat niet wilden doen, daarom niet lastig gevallen?

Maar nog het een noch het ander geschiedde.

Men ging de leeruitspraken verklaren, toelichten, uitleggen, zoodat alles groen en geel voor de oogen werd. Men verving de leeruitspraken door andere met het resultaat, dat nu twee groepen tegenover elkaar staan, waarvan de eene juist: er is veel veranderd, er is „ruimte” gekomen en de andere verzekert er is niets veranderd, niets, niets! Ondertusschen werden

de leeruitspraken openlijk bestreden. De friesche predikanten noemden de vervangingsformule een ding met twee aangezichten vol „klinkklare en tevens duistere theologische constructie”. En ds. Ras van Bennekom schreef publiek: „Ik predik hier..... zonder me te bekommeren om enige leeruitspraak van de Synode, aangaande het verbond..... 'k vind de bindingsgeschiedenis een afschuwelijke zaak”.

En ten opzichte van de schorsingen is de situatie zoo, dat iedereen u zegt: je moet dat niet zoo zwaar nemen, je moet die dingen niet zoo opblazen, je bent me een even lieven broeder als vroeger. Maar ondertusschen laat men de eeden, die eenmaal werden gesproken en in de synodale acta werden vastgelegd, onveranderd staan. Ja, de synodes van 1945, 1946, 1947, 1949 hebben nadrukkelijk verklaard daarin niets te willen wijzigen. Men heeft nog eens en nog eens van deze vonnissen gezegd: ze waren goed, zeer goed.

En zoo zonk men al meer weg in een kerkelijk, confessioneel en ethisch moeras.

DE NIEUWSTE EVOLUTIE.

Deze week is aan het kerkelijk treurspel van de laatste jaren een nieuwe acte toegevoegd.

Ontdaan van alle rhetorische en stichtelijke opmaak komt de kern van de zaak hierop neer.

Een aantal ambtsdragers uit Gereformeerde Kerken hebben aan de Haagsche synode een verklaring aangeboden waarin ze zakelijk hun hartelijke instemming betuigden met de synodale leer en de synodale hiërarchische kerkregering! Ze hebben daarbij gevraagd of ze zoo acceptabel waren bij die synode. Van beide zijden heeft men toen de eeden, welke men indertijd gezworen had, onder de tafel gewerkt. En toen heeft de synode verklaard, dat deze mannen haar hartelijk welkom waren!

Dat zoo de gang van zaken is geweest ontdekt iedere nuchtere beschouwer onmiddellijk.

De predikanten Bos en De Goede verklaarden immers, dat zij geloofden en beleeden, dus als goddelijke waarheid aannamen, dat de kinderen der geloovigen, omdat zij begrepen zijn in Gods verbond en Christus' kerk en omdat hun de belofte des Geestes toekomt, zonder onderscheiding geloovig zijn te tellen bij (te rekenen tot, te erkennen als) de kinderen in wie de Geest der genade onoverwinnelijk heerscht tot wederbaring, tot bekeering en ten eeuwigen leven.

Kort gezegd komt dat hierop neer: De Heere eischt van ons alle kinderen der geloovigen zonder onderscheid te houden voor kinderen in welke de Heilige Geest met zijn wederbarend werk is begonnen. Zakelijk is dat dus precies hetzelfde als houden voor wedergeboren.

Maar na deze formule komt nog wat. De genoemde predikanten verzekeren namelijk dat het door hen geformuleerde oordeel over de kinderen der geloovigen niet mag worden losgemaakt van wat de Schrift zegt aangaande Gods verkiezing, dat n.l. niet alles Israël is wat Israël heet. M.a.w. je moet, naar den wil des Heeren, er in je beschouwing van de kinderen óók mee rekenen, dat er velen niet uitverkoren zijn en dus niet wedergeboren zijn of zullen worden.

Voegt men deze twee uitspraken nu bij elkaar dan krijgt men het volgende:

1e. De Heere eischt dat ge alle kinderen zonder onderscheiding houdt voor kinderen in welke de Geest zaligmakend werkt.

2e. De Heere eischt dat ge NIET alle kinderen der geloovigen houdt voor kinderen, in welke de Geest zaligmakend werkt.

Inderdaad dit is de echt synodale leer. Alleen ze werd nog nimmer zoo slecht en slordig geformuleerd. Het zou heel wat beter, heel wat oprechter zijn geweest, als de genoemde predikanten niet een nieuwe formule hadden uitgevonden maar simpel hadden gezegd: we aanvaarden de synodale leer methuiden haar!

En ten aanzien van de kerkregering werd inderdaad dezelfde camouflage-tactiek gevolgd. Men heeft art. 31 der kerkerode in schijn gehandhaafd. De kerkeraden en de personen, welke bezwaard zijn mogen dat wezen, ja, maar slechts voor zoover „het welzijn der kerken dat gedooft”. Maar de instantie, welke uitmaakt wat in zoo'n geval het welzijn der kerken is en in hoeverre dit welzijn der kerken het bezwaard zijn gedooft, is de Generale Synode!

Het „welzijn der kerken” zooals een Generale synode dat ziet, wordt zoo hoogste wet! Het is zuivere hiërarchie!

En, zooals ik reeds zei, over de schorsing enz. dezer predikanten werd met geen woord gerept!

Die stopte men in den doofpot.

Dit alles is wel zeer triest!

Waar is de ernst, de eenvoud, de oprechtheid?

EN NU?

Wat moeten wij nu doen?

We moeten ons met allen nadruk voor oogen stellen, dat het in de kerk voor alles aankomt op waarheid, oprechtheid, liefde. Wij moeten weten dat een kerk niets, niets anders heeft te doen, dan het houden van de geboden des Heeren.

We moeten ons daarom met allen nadruk voor oogen blijven stellen, dat de synodale kerken voor Gods aangezicht hebben gezworen: de menschen, wel-

ke zich vrijmaakten van de leeruitspraken, zijn groote zondaren; in Uw naam stooten wij ze uit het ambt en we bidden U om hun bekeering.

De eerste vraag welke thans moet gesteld is: neemt men deze woorden nog ernstig? Nooit mogen wij medewerken dat ze worden weggemoffeld! Dat is een gruwel in de oogen des Heeren. Als men ze niet meer durft te handhaven laat men ze dan koninklijk herroepen. Een kerk welke haar elgen leden niet meer ernstig neemt is reeds ondergegaan!

En voorts zullen wij een afschuw moeten blijven houden voor al dat geformuleer en geredeneer over het „houden voor”, waar de kerken ziek van geworden zijn en dat reeds een confessionele verwoesting heeft aangericht, zoo groot, dat men het zich nauwelijks voorstellen kan. Wij hebben aan de drie formulieren meer dan genoeg. Wat in de laatste jaren in dit opzicht is geschied is een bespottend van het ware belijden, waartoe God zijn kerk en zijn kinderen roept.

We zullen ons voorts moeten blijven verzetten tegen den hiërarchischen geest, die al dieper invreest in het leven der kerken en ze al meer krachteloos maakt ten opzichte van de vervulling van haar eigenlijke taak.

En ten slotte: indien er eenige liefde, eenige bewogenheid in onze harten is, moeten we de synodale kerken en broeders toeroepen: doet de zonde, de ernstige zonde der kerk weg. Gij hebt U vergrepen aan Gods dienstknechten. Gij hebt ze weggejaagd onder den dreun van een zwaar vonnis. Herroep dat. Anders blijft Gods ban, Gods vloek u verteren. Gij hebt gezwoeren! En God houdt u daaraan. Totdat gij het openlijk wegdoet!

Ja, dat moeten we zeggen.

En ieder, die dat niet éerst en in eerster instantie alléén zegt, haat de synodale kerken en drijft ze dieper in het moeras van zonde en oordeel.

C. V.

ONWAAR

De synodocratische pers (ook de politieke) geeft een verhaaltje over wat door Groningens kerkeraad aan ds. B. A. Bos zou geschreven zijn. Ds. D. van Dijk ontkenet de juistheid van het verhaaltje. Onthoud dat.

K. S.

Beliar als „Anhypostatisch”

Het was in de jaren der vrijmaking — die gelukkig nog steeds voortgaat — dat iemand, die thans zijn mantel met vraagteekens drapeert, maar die toen de uitroep teekens zijner vrijmaking aan ieder lezen liet, aan een nog niet vrijgemaakt, maar thans met ons communiceerend broeder schreef: man, schiet toch op, wat gemeenschap heeft Christus met Belial?

Zou men vandaag den steller dezer vraag aan deze zwart-op-wit geschreven uitlating van hem zelf herinneren, zonder evenwel te zeggen: dat waart gij zelf, die 't zóó hebt gezegd, dan zou hij — want hij zal 't wel vergeten hebben — ongetwijfeld zeggen: ga uit mijn buurt: dit is nu uw verwerpelijke „wit-zwart-schema”.

Op gevaar af, dat men volgende week weer schrijven gaat over het wit-zwart-schema van „De Reformatie”, wil ik, ziende op de haagsche synode met haar nieuwste eenheidsapriolen, aan een ieder vragen: wat gemeenschap heeft Christus met Beliar? Het is een vraag van Paulus, die overigens geen man was van eenig wit-zwart-schema, maar wel een man van het wit wit, en van 't zwart zwart noemen. Hij stelt die vraag aan de gemeente van Corinthe (2 Cor. 6:15). Letterlijk staat er zoo iets als: hoe kan nu Christus met Beliar (of Belial) samen-aanstemmen? Hoe kunnen nu die twee in een symphonie optreden?

Nee, neen, gij correspondenten in allerlei week- en dagblad: niet dádelijk deze krant verfrommelen. Even wachten. De kerk leeft altijd bij sterke woorden: denk maar aan 1944, toen ze zeide: als Greijdanus zoo blijft, dan staat hij buiten Gods koninkrijk. Hooge hoeden bij zijn begrafenis, als ornament boven de hoofden, die zulke oordeelvellingen ontwierpen en uitspraken, nemen daarvan niets terug. U kent ds. B. A. Bos, die zijn actie begon met het opwekkende woord: laat allen, die met mij in onverderfelijkheid den Heere Christus liefhebben, zich nu troosten: Greijdanus zal 't wel niet meer beleven, maar verder zul je eens wat zien! Toen kwamen de uit-roep-tee-kens!!! Ds. B. A. Bos kan niet zóó druk geweest zijn, of hij zal in deze dagen zwaar aan Greijdanus hebben gedacht, toen in de Valkenboskerk de schorsers van Greijdanus hem de hand kwamen drukken, ten genoegen van de Nieuwe Provinciale Groningsche. Kalmpjes aan, gij apostelen des vredes, die wit een tikje zwart, en zwart een tikje wit noemt (in de personen, en „dus” in de waarheid.....), kalmpjes aan: niet dádelijk deze krant verfrommelen. De kerk leeft bij 't sterke woord: denk maar aan 1944; wat zijn 6 jaar voor God, voor wien 1000 jaren als één dag zijn? En als de dag van gister, zoo'n anhypostatische morgenwolk?

Niet dádelijk kwaad worden. Want als „De Reformatie”, een week nadat de N. Prov. Gr. uitgeaplaudiseerd, en de receptie in de Valkenboskerk afgelo-